

FunkiS

bulletinen

Nyheter från FunkiS

2004:2

Nöje och allvar

Skara domkyrka påstås t o m vara äldre än Lunds. Man har hittat resterna av en krypta från mitten på 1000-talet. Undrar vem som ställde upp byggreglerna på den tiden – för tusen år sedan. Undrar vad framtidens arkeologer säger om dagens byggregler – om tusen år när dom hittar våra projekt. I denna bulletin finns en hel del om Funkisevenemanget i Skaraborg som förenade nytta och nöje. Allvaret i detta nummer finns i redovisningen av de utredningar som pågår, framförallt Byggnadsdeklarationsutredningen.

.....

En hedersman och slitvarg!

Lennart Axelsson, avgående styrelseledamot och tillika kassör, avtackades i samband med årsmötet på Billingshus. Lennart svarade också för stor del av konferensprogrammet "OVK i Dag." Han fortsätter sitt funktionärsarbete som föreningens lekmannarevisor, sammankallande i lokalavdelning Skaraborg och som föreläsare på FunkiS kurser. Våra bästa lovord vill vi ge till Lennart!

FunkiS kursverksamhet

Hösten 2004 bjuder på fortsatt kursverksamhet. För kommunala handläggare finns UVKK, för besiktningsmännen finns UVK och regelverkskurserna. För alla som har riksbehörighet finns Radonkursen. I denna bulletin bifogas anmälningsskyltar med kursbeskrivningar. Exakta platser är i skrivande stund inte klubbade. Ring kansliet eller besök hemsidan www.funkis.se för mer information. Anmäl dig redan nu! Ps. En specialkurs för fastighetsägare är under produktion. Mer om detta i nästa bulletin.

I detta nummer bl a:

- 2 Fläktmuséet i Greenwich**
Semestertips om du befinner dig i London
- 2 FunkiS Årsmöte 6 maj 2004**
Referat från årsmötet på Billingshus
- 3 Byggnadsmiljöutredningen**
M 2004:01 - PM på remiss
- 4 Swedacs svar**
Svaren angående OVK behörigheter
- 6 Byggnadsdeklarationer**
Delbetänkande på remiss
- 8 FunkiS konferens "OVK I DAG"**
Bildkollage från Skövde 6-7 maj
- 14 Presentation av Tekniska rådet TR**
Stig Fritsch berättar om TR:s arbete
- 15 TR-fågor**
Fråga 03006, 04001 och 04002
- 15 Luftmängder**
Vilka är godtagbara?
- 15 Boverkets OVK-seminarier fortsätter**
FunkiS medverkar vid Boverkets seminarier
- 15 Boverkets Plan- och byggdagar**
Den 21-22 september är det åter dags...
- 16 Författningsförslag**
Ändringar om OVK-protokollet och intyget
- 16 FOS är uppdaterad**
Kostnadsfri uppdatering finns att hämta.
- 16 Miljö kvalitetsnorm för uteluft**
Vad är uteluft egentligen?

Funkis

Funktionskontrollanterna i Sverige

Funkis Bulletinen

-för dig som vill veta mer om OK

Adress: Funkis, c/o StyroVent Syd Konsult AB,
Kontorsgatan 30, 234 34 LOMMA

Telefon: 040 - 41 24 15

Telefax: 040 - 41 01 51

Epost: funkis@funkis.se

Hemsida: www.funkis.se

Ansvarig utgivare: Hans Fischer

Redaktion: Johnny Rosendahl

Layout: Ulf Rosendahl

Omslagsbild: Skara domkyrka, Olle S Nevenius

Tryck: Holmbergs, Malmö

Fläktmuséet i Greenwich

Funkis egen globetrotter Olle S har gett oss detta tips.

Är det fläktar eller en samling av fans mån tro? Hur som helst, så här hittar du dit: Gå upp från Cutty Sark mot Observatoriet, men inte rakt på, utan en gata som löper utefter västra sidan av parken. Bulletinen tar gärna emot intressanta tips på liknande studieobjekt.

Fläktmuséet i Greenwich, London

Funkis Årsmöte 6 maj 2004

Årsmöte 2004 "En henrivende udsigt" som dansken säger, mötte alla årsmötesdeltagarna på Billingeus genom panoramafönstren i konferenslokalen. Uppmärksamheten tvingades dock snabbt över till årsmötesstämmans ärendelista.

Årsmötet 6 maj på Billingeus i Skövde.

Dagordning enligt stadgarna, ett gediget valberedningsarbete och gott ekonomiskt resultat för 2003 gav flyt i mötet, som klarades av på ca 40 minuter. Årsmötesprotokollet distribueras till medlemmarna med denna bulletin. (Det finns också på hemsidan).

Olle Nevenius,
valberedningen

Stig Fritzell, Kolmården invaldes i styrelsen och utsågs vid efterföljande styrelsemöte till kassör efter avgående Lennart Axelsson. Denna bulletin innehåller mera om vad som tilldrog sig i övrigt kring årsmötet. Som vanligt en lyckad blandning av kultur och teknik enligt inkomna lovord från deltagare.

Funkis styrelse 2004/2005. fr: Gunnar Nihlén, Hans Fischer, Kjell Swärdh, Bengt Andersson, Stig Fritzell, Erik Kylefalk och Jan Borglund. Ej närvarande: Birger Mäki.

BYGGNADSMILJÖUTREDNINGEN

M 2004:01- PM på remiss

FunkiS har fått PM om ”Delmål för fukt och mögel samt inomhusbuller” på remiss. Detta tillhör miljö kvalitetsmålet ”God bebyggd miljö” för vilket Boverket är miljömålsmyndigheten .

Liksom för byggnadsdeklarationsutredningen är det vår ordförande Hans Fischer och f.d. ordförande Olle Nevenius som vill ha in dina synpunkter. Hämta hem utredningen och tyck till! På denna sida hittar du länken till dokumentet <http://www.regeringen.se/sb/d/4154/a/27000> (20 sidor)

Förre förbundsordförande Ove Bengtsberg, tfn 08-54356153, har i uppdrag att utreda frågor om bland annat fukt, mögel och inomhusbuller. Enligt direktiven ska en delrapport redovisas beträffande delmål för dessa områden senast den 30 juni 2004. Hans förslag till sådana delmål behandlas i rubr. PM. Här är lite fakta från detta PM om uppdraget, om åtgärder för Radon, om ventilation i delmålet om inomhusmiljön och det samlade förslaget från utredaren

Uppdraget

Regeringen fattade den 12 februari 2004 beslut om direktiv för en kommitté angående frågor om fukt, mögel och buller i byggnader m.m. Miljöminister Lena Sommestad bemyndigades att tillkalla en särskild utredare för uppdraget. Uppdraget innehöll fem uppgifter:

1. Delmål ska föreslås för att komma till rätta med fukt och mögel i befintliga byggnader. Byggnaderna ska vara fördelade på olika kategorier, t.ex. skolor och förskolor mm. Förslag ska lämnas till lämpliga och kostnadseffektiva åtgärder. Målgrupper för åtgärderna ska anges.
2. Brister i nuvarande regelsystem ska redovisas när det gäller vägledning för tillsyn och tillämpning av bullerförhållandena i inomhusmiljön. Redovisningen ska göras i samråd med berörda myndigheter. Förslag till förändringar ska lämnas.
3. Delmål ska föreslås när det gäller buller i inomhusmiljön. Förslag till lämpliga och kostnadseffektiva åtgärder ska lämnas. Målgrupper för åtgärderna ska anges.
4. **Redovisning om syftet med den obligatoriska ventilationskontrollen har uppnåtts ska göras. De erfarenheter man haft hittills ska ligga till grund för förslag till lämpliga förändringar i gällande bestämmelser.**
5. Förslag ska lämnas om organisation och arbetssätt för en permanent expertgrupp. Gruppen ska samla in, analysera och föra ut information om fel och skador i byggnader och anläggningar.

Enligt direktiven ska förslag beträffande delmål för att komma till rätta med fukt och mögel i befintliga byggnader samt delmål när det gäller buller i inomhusmiljön föreläggas miljöministern senast den 30 juni 2004. Övriga uppdrag kommer utredaren att redovisa i en slutrapport under 2005.

Åtgärder för mål om radon

Regeringen menade att man behövde få större effekt på de bidrag som gavs för radonsanering. Medel skulle därför avsättas till utbildning av dem som hanterar ansökningar. Därutöver ansåg regeringen att Lantmäteriverket skulle få i uppdrag att utreda hur uppgifter m radon- och ventilationsstatus skulle kunna samlas i ett nationellt register. För att få bidrag till radonsanering borde det ställas krav på att radonkällan anges och att uppföljningsmätningar görs. För att få ekonomiskt stöd till åtgärder i befintliga byggnader som påverkar inomhusmiljön bör det införas ett krav på radonmätning. Vidare pågår en utredning om möjligheten att införa byggnadsdeklarationer. Deklarationerna ska visa om det utförts någon radonmätning i byggnaden och vad den i så fall visat. Någon obligatorisk mätning av radonhalten har dock inte diskuterats.

Ventilation i delmålet om inomhusmiljö

Regeringen gjorde i propositionen om inomhusmiljö bedömningen att det fanns starka skäl för att säkerställa att ventilationen är ändamålsenlig i de byggnader där människor vistas stadigvarande eller under längre tid. I delmålet formulerades det att ”samtliga byggnader där människor vistas ofta eller under längre tid senast år 2015 har en dokumenterat fungerande ventilation”. enligt ELIB-undersökningen från början av 1990-talet uppfyllde inte ventilationen de uppställda kraven i fyra av fem småhus och i omkring hälften av flerbostadshusen. När det 14 gällde lokaler visade det sig att ventilationsåtgärder behövde vidtas i 30 procent av skolorna, i 20 procent av vårdlokalerna och i 10 procent av kontorslokalerna.

Byggnadsmiljö från Helsingborg

Åtgärder för mål om ventilation

Regeringen gav Lantmäteriverket i uppdrag att utreda hur uppgifter om radon- och ventilationsstatus kan samlas i ett nationellt register. Likaså borde det vara ett villkor för statligt ekonomiskt stöd till sådana åtgärder i befintliga byggnader som påverkar inomhusmiljön bör införas krav på ventilationskontroll. Enligt Boverket är bilden inte tillräckligt tydlig för att kunna bedöma kostnaderna för att åtgärda problemen. Den del som omfattas av förordningen om obligatorisk ventilationskontroll beräknade Boverket år 1998 att engångskostnaderna för att försätta ventilationsanläggningarna i stånd skulle uppgå till 8-10 miljarder kronor. Därefter skulle löpande årliga kostnader uppgå till 1,5-2 miljarder kronor för underhåll, tillsyn och besiktning. Utöver detta

tillkommer kostnader för industribyggnader och andra fastigheter som inte omfattas av den obligatoriska ventilationskontrollen. Boverket gjorde bedömningen att det skulle bli svårt att nå delmålet om en god inomhusmiljö. Uppföljningen av den obligatoriska ventilationskontrollen var för dålig.

Samlat förslag

Utredaren föreslår att delmålen och fukt- och mögelskador samt inomhusbullen inom målet god bebyggd miljö bör utformas så att hälften av alla prioriterade åtgärder ska vara åtgärdade år 2015 när det gäller förskolor och skolor samt att hälften av prioriterade åtgärder när det gäller övriga byggnader ska vara åtgärdade år 2020.

Målet förutsätter en förhållandevis omfattande kartläggning som kommer att innebära besiktningar av ett representativt urval byggnader inom olika kategorier och byggnadsår. Utredaren beräknar att kostnaden för en sådan kartläggning och prioritering kommer att uppgå till omkring 20 miljoner kronor. Samtidigt är kartläggningen beräknad att pågå mellan 2005 och 2011, dvs. sju år. Det gör en genomsnittlig kostnad på 2,8 miljoner kronor om året. Utredaren anser att det är naturligt att tillsynsmyndigheten för miljömålet God bebyggd miljö, Boverket, får huvudansvaret för kartläggning och prioritering. Samtidigt är det nödvändigt att involvera flera myndigheter och organisationer i arbetet. Det faller sig naturligt att forskningsrådet Formas, som ansvarar för byggforskningen i landet och som nyligen avslutat forskningsprogrammet Det sunda huset involveras i arbetet. Det är vidare angeläget att involvera Socialstyrelsen och Folkhälsoinstitutet i arbetet, mot bakgrund av de kunskaper som finns beträffande de hälsomässiga aspekterna och den miljöhälsoenkät som regelbundet genomförs. Det är vidare en angelägenhet för kommunerna, med det särskilda ansvar som miljöförvaltningarna har. Kommunerna bör spela en aktiv roll i arbetet med kartläggning och prioritering.

Fastighetsägare är en viktig målgrupp för arbetet med en kartläggning av skadesituationen i olika byggnader.

Slutligen är också brukarna av byggnader involveras i arbetet med kartläggning och prioritering. Utredaren föreslår att det under hösten 2004 utarbetas underlag för det uppdrag som Boverket bör få. Underlaget bör redovisas så att en kartläggning praktiskt ska kunna påbörjas den 1 januari 2005 och bör innehålla följande:

- Innehållet i uppdraget, dvs. vilka åtgärder som ska utföras i samband med kartläggningen.
- Tidsplan för uppdraget, dvs. en mer noggrann uppgift om i vilken ordning olika åtgärder ska vidtas.
- Organisation av uppdraget, dvs. hur kartläggningen ska styras, vilken typ av kompetens som bör ingå i olika delar av verksamheten samt hur resultatet kan tillgodogöras olika intressenter.
- Finansiering av uppdraget, dvs. vilka finansiärer som kan bekosta kartläggningen.

Swedacs svar på frågor kring OVK-certifikatet.

I bulletin 2004:1 informerade vi om att FunkiS styrelse ställt frågor till Swedac om OVK-certifikatet. Swedac är myndigheten som tilldelat certifieringsföretagen, Sitac, Swedcert och Det Norske Veritas (DNV) ackreditiven att personcertifiera oss.

Här återger vi frågorna tillsammans med Swedacs svar. Vi är välkomna att återkomma till Swedac om svaren är oklara eller behöver förtydligas. Hör gärna av dig till FunkiS kansli om du anser detta.

Svar på frågor till SWEDAC angående OVK behörigheter

SWEDAC:s roll som ackrediteringsorgan är att ackreditera certifieringsorgan för bl a certifiering av personer. Certifieringsorganen ska för att bli ackrediterade uppfylla kraven i SWEDAC:s föreskrift STAFS 2004:1 och därmed kraven i den internationella standarden ISO/IEC 17024. Standarden ställer bl a krav på certifieringsorganens organisation, dess opartiskhet, personalens kompetens, ledningssystem och på hantering av certifieringsprocessen. Genom ackrediteringen bedöms hur och att certifieringsorganen uppfyller kraven.

SWEDAC:s svar är med avsikt generella då vi inte har närmare kännedom om bakgrunden till frågorna ni ställer i ert brev.

Ni är välkomna att återkomma om svaren på era frågor är oklara eller behöver förtydligas.

Besiktning pågår

Frågor till Swedac angående OVK behörigheter (paragrafer nedan hänvisar till BFS 1996:56 ÖVR80)

1. Har certifieringsföretagen rätt att återkalla OVK behörigheter p.g.a. helt eller delvis utebliven betalning av avgift för årlig rapportering enl. §15a?
2. Kan certifieringsföretagen återkalla OVK behörighet med omedelbar verkan p.g.a. uteblivna rapporter om fortbildning och genomförda uppdrag. Bör inte detta påtalas i god tid så besiktningsmannen har möjlighet att avhjälpa bristerna. FunkiS tar tacksamt emot uppgift på tillämpligt regelverk och förtydligande regelverkstolkning så att vi kan delge den till våra medlemmar.

SWEDAC Svar 1 och 2:

Ett ackrediterat certifieringsorgan är ägare till sina utställda certifikat och är ansvariga för att den certifierade uppfyller de krav som i det här fallet anges i kravspecifikationen 13FS 1996:56 ÖVR80.

Detta innebär att certifieringsorganet kan dra in eller låta bli att utfärda certifikat om den sökande eller certifierade inte kan visa att man uppfyller kraven i kravspecifikationen eller uppfyller åtagande enligt det avtal eller motsvarande mellan certifieringsorganet och den certifierade.

Genom att den certifierade inte rapporterat om fortbildning och genomförda uppdrag har den certifierade inte visat att han uppfyller kraven för certifiering och certifieringsorganet ska då dra in certifikatet.

Certifieringsorganet har inte skyldighet att "påminna" den certifierade däremot ska certifieringsorganet att upplysa de som ansöker om certifiering om vilka rutiner certifieringsorganet använder sig av för att upprätthålla certifikatet. Rutinerna ska exempelvis innehålla uppgifter om när rapporter ska sändas in, avgifter m m.

Certifieringsorganet får inte diskriminera eller favorisera enskilda eller grupper av certifierade ekonomiskt eller på annat sätt.

Certifikatet kan dras in på grund av uteblivna eller delvis uteblivna betalningar av avgifter. Detta regleras av avtalet mellan den certifierade och det aktuella certifieringsorganet. Villkoren fastställs oftast i samband med ansökan om certifiering.

3. FunkiS genomför sedan flera år utbildningar avseende bygglagstiftningen. Många deltagare har framfört önskemål att få genomföra den särskilda kunskapsprövningen enl. §15b i anslutning till våra kurser. Kostnaderna för denna del av certifieringen skulle på så sätt hållas nere. FunkiS föreslår följande ordning:

- o FunkiS sänder en namnlista till respektive cert-organ. med uppgift om önskad tid och plats för prövningen som dessförinnan har avtalats med en lämplig kommunal OVK-handläggare som övervakar det hela.
- o Respektive cert.organ sänder provkuverten till övervakaren, som svarar för ett korrekt provförfarande.
- o Om möjligt genomförs provet i samma lokaler som används vid utbildningen.

SWEDAC Svar 3:

Certifieringsorganet får anlita underleverantörer för att exempelvis genomföra examineringar eller delar av en sådan vilket skulle kunna var aktuellt i det fall ni beskriver i er fråga. Certifieringsorganet är dock ansvarigt för examineringarna och att de uppfyller ställda krav, se ISO/IEC 17024 4.5.2, 6.2.3 och 6.2.4. Underleverantören ska vara kompetent för sin uppgift och får inte vara involverad i utbildning eller upprätthållandet av certifieringen på ett sätt så att oberoendet och opartiskheten hos underleverantören kan ifrågasättas. Certifieringsorganet ska säkerställa detta bl a genom underleverantörsbedömning.

4. Vad är att betrakta som en rimlig kostnad certifieringsorganens hantering av den årliga rapporten? Swedcert har aviserat om en kraftig höjning i år för sin administrativa hantering, något som FunkiS inte tycker står i proportion till övrig kostnadsutveckling. Den certifierade är

ju i en beroendeställning gentemot certifieringsorganet under hela giltighetstiden för behörigheten. Vilket regelverk gäller för kostnadsökningar för den årliga rapporteringen? Våra medlemmar känner en viss maktlöshet i denna fråga.

SWEDAC Svar 4:

Akreditering innebär att certifieringarna genomförs i ett öppet system med fri konkurrens mellan ackrediterade certifieringsorgan. SWEDAC har inte synpunkter på prissättningen, den görs av certifieringsorganen på en öppen marknad dock gäller det som anges ovan att certifieringsorganet inte får diskriminera eller favorisera enskilda eller grupper av certifierade ekonomiskt eller på annat sätt.

5. Har certifieringsföretagen ansvar för att informera om nyheter och/eller förändringar i regelverket kring frågor som berör certifikatet. Detta torde kunna ske via företagens hemsida eller annan form av elektronisk utskick till funktionskontrollanterna.

SWEDAC Svar 5:

Certifieringsorganen har skyldighet att informera de certifierade om ändringar i kravspecifikationen eller tolkningar av denna. Formerna för informationen avgörs av certifieringsorganet, se ISO/IEC 17024 4.3.3.

6. Har Swedac några uppgifter på hur många OVK behörigheter som av olika anledningar återkallats? Felaktiga besiktningar, och liknande.

SWEDAC Svar 6:

Nej det har vi inte.

7. Kan certifieringsorganet vägra nytt beslut med riksbehörighet och kräva en ansökan från grunden för sökande vars behörighet gick ut för två år sedan men som under året dessförinnan arbetat i väsentlig omfattning med OVK (500 timmar eller mer)

SWEDAC Svar 7:

Har ett certifikat har gått ut krävs en ny ansökan. Certifieringsorganet kan inte vägra att ställa ut ett certifikat om den som ansöker uppfyller kraven för certifiering vid certifieringstillfället. Att den sökande uppfyller kraven får bedömas som vid en ny certifiering.

8. Det är FunkiS strävan att så många som möjligt väljer riksbehörighet. Hur kan vi bäst verka för detta?

Fråga 8 SWEDAC kan inte svara vad specifikt FunkiS eller någon annan organisation ska göra för att få så många som möjligt att välja riksbehörighet.

Rent allmänt kan intressenter för systemet av certifiering av riskbehöriga OVK ge positiv och/eller negativ respons till de parter som är involverade så som certifieringsorgan, Boverket, certifierade och den bransch de certifierade är verksamma i. Genom att verka för ökad kännedom om vad en ackrediterad certifiering innebär bör leda till att statusen och användbarheten av en certifiering ökar och därmed också intresset för att certifiera sig.

Byggnadsdeklarationer – delbetänkande på remiss!

Håkan Julius, som är chef för hyresnämnden i Stockholm, har överlämnat sitt delbetänkande SOU 2004:78 om "Inomhusmiljö och energianvändning" (222 sidor). FunkiS är en av 66 remissinstanser och vår ordförande Hans Fischer och f.d. ordförande Olle Nevenius tar gärna emot dina synpunkter. Här kan du ladda ner utredningen <http://www.regeringen.se/sb/d/496/a/26994>

Vi har tagit oss friheten att saxa lite i utredningens sammanfattning och också lagt till små styckerubriker. Vi vill betona att avsikten är att öka intresset hos bulletinläsaren för att läsa utredningen i sin helhet. Det är viktigt för oss alla som sysslar med OVK. Läs och hör av dig till Hans Fischer tel. 0173-82442 eller Olle Nevenius 08-262720

Ägaren har ansvaret

✂ En byggnadsdeklaration bör kunna definieras som en samlad redovisning av uppgifter som skall göras om en byggnads egenskaper i vissa närmare bestämda avseenden. Det är byggnadens ägare som har ansvaret för redovisningen.

Många syften

✂ Byggnadsdeklarationerna har flera syften. De kan bidra till att öka kunskaperna om inomhusmiljön och betydelsen av att aktivt arbeta med kvalitetsfrågor. En byggnadsdeklaration är ett sätt att få byggnadsägare att uppmärksamma, kontrollera och åtgärda sina byggnader i vissa avseenden. Deklarationerna är även ett sätt att få ägaren att samlat redovisa vissa förhållanden som rör inomhusmiljön och energianvändningen i byggnaden. Informationen i en byggnadsdeklaration är till såväl för boende som för andra brukare, tillänkta hyresgäster och tillänkta köpare och den skapar möjlighet för dessa att på ett enkelt och lättillgängligt sätt få uppgifter om olika kontroller m.m. som skett i byggnaden. Den ger också brukaren ett incitament till att försöka påverka och påtala eventuella brister i byggnaden. En byggnadsdeklaration kan också tjäna som underlag vid hyresförhandlingar.

Ett viktigt ändamål är alltså att ge ägare och brukare uppmärksamhet på frågor om inomhusmiljö och energianvändning. Ett annat viktigt ändamål för ett system med byggnadsdeklarationer bör enligt vår mening vara att ge kommunerna underlag i deras tillsynsverksamhet när det gäller inomhusmiljön. Om en skyldighet införs att lämna byggnadsdeklarationen till kommunen bedömer vi att detta väsentligt kommer att öka kommunens möjlighet att utöva sin tillsyn. Ytterligare ett viktigt ändamål är att byggnadsdeklarationerna kan ge berörda myndigheter ett underlag för tillsyn och för uppföljning av de nationella miljömålen som regering och riksdag antagit.

Målgrupper och kvalitetssystem

✂ Den målgrupp som deklarationerna vänder sig till är - förutom kommuner och myndigheter - samtliga brukare och tillänkta brukare samt ägare eller tillänkta ägare av byggnader. Genom att ge denna målgrupp tillgång till deklarationer måste den information som ges vara sådan att kunskapen och kraven på byggnaders funktioner kommer att öka och att på så sätt kommer att förbättra byggnadsbeståndet på sikt. Informationen måste också vara lättåtkomlig så att den kan beaktas i olika situationer. Det finns därför vissa krav som måste ställas på informationens utformning och tillgänglighet. Berättigade önskemål om en konsumentinriktad information måste dock vägas samman med ett krav på mer specifika och faktabetonade uppgifter som underlag för kommuner och myndigheter. Särskilt sådana grundläggande uppgifter om ventilation, radon och energianvändning som betonats i våra direktiv måste lämnas i sådan form att de kan tillgodose såväl brukarnas som kommunernas och myndigheternas behov av information.

Det skulle enligt vår mening föra för långt med ett krav på att samtliga byggnadsägare skall använda ett i alla avseenden enhetligt

kvalitetssystem eller motsvarande. Skälen till detta är dels att skiftande system redan har utvecklats och används, dels att behoven av kvalitetssystem eller motsvarande skiljer sig åt beroende av vilken typ av byggnad det gäller och vilken typ av fastighetsförvaltning som finns i det enskilda fallet. Vi har emellertid i vårt arbete blivit övertygade om att det frivilliga arbete som en del aktörer bedriver i fråga om inomhusmiljö och energianvändning och som i dag finns på marknaden måste värnas. Om ett krav införs på byggnadsdeklarationer bör en viktig utgångspunkt därför vara att ägaren först redovisar sitt eget miljöarbete beträffande byggnaden. Vi föreslår därför att ägaren i en deklaration skall ha möjlighet att redovisa sitt eget miljöarbete beträffande byggnaden. Med denna inriktning av deklarationsskyldigheten bör de system som finns på marknaden för

frivilligt arbete med frågor om inomhusmiljö kunna få ett avsevärt större genomslag än för närvarande. Därutöver föreslår vi att byggnadens ägare i en deklaration skall redovisa vissa uppgifter om funktionskontroll av byggnadens ventilationssystem, om radonhalten i byggnaden är uppmätt eller inte och - om mätning skett - uppgift om radonhalten. Därutöver bör också vissa uppgifter om energi redovisas. När EG-direktivet om byggnaders energiprestanda genomförs i Sverige anser vi att uppgift om det finns ett energicertifikat eller inte samt uppgifter om byggnadens energiprestanda och referensvärden, skall framgå av en byggnadsdeklaration.

Obligatorium

✂ Byggnadsdeklarationerna kan som vi ser det vara frivilliga, obligatoriska eller obligatoriska med frivilliga inslag. Ett obligatorium kommer enligt vår mening inte att medföra nackdelar för de fastighetsägare som redan i dag inventerar, kontrollerar och vid behov förbättrar inomhusmiljön i sina byggnader. Tvärtom innebär obligatoriska deklarationer att det arbete som dessa aktörer bedriver i än högre utsträckning kommer att uppmärksammas. Sammanfattningsvis anser vi således att övervägande skäl talar för att det skall vara obligatoriskt för en ägare till en byggnad att vid vissa tillfällen upprätta en byggnadsdeklaration.

SOU 2004:78

I byggnadsdeklarationen skall byggnadens ägare - beroende på vilken typ av byggnad det är fråga om - redovisa dels uppgifter om den obligatoriska ventilationskontrollen, dels uppgift om radonhalten är uppmätt eller inte och i förekommande fall det uppmätta årsmedelvärde dels också uppgifter om planer för effektiviserad energianvändning finns och uppgift om särskild redovisning om energianvändningen i byggnaden finns. Dessa uppgifter skall vara obligatoriska i den mening att uppgiften måste lämnas. Däremot skall uppgiftsskyldigheten inte kräva någon mätning eller besiktning. Utöver nämnda uppgifter bör varje byggnadsägare ha möjlighet att redovisa uppgift om enkäter för att fånga upp de boendes synpunkter på innemiljön förekommer och annat arbete som bedrivs för att inventera och förbättra inomhusmiljön.

De byggnader där inomhusmiljön är särskilt viktig är byggnader där barn och ungdomar vistas och det är därför särskilt viktigt att bostäder, förskolor, fritidshem och skolor deklarerar. Samtidigt måste även här gällande lagstiftning och de miljö kvalitetsmål som regering och riksdag har ställt upp ges betydelse för deklarationsskyldighetens omfattning. Vi kan då t.ex. peka på att de flesta småhus inte omfattas av den obligatoriska ventilationskontrollen, men däremot på målsättningen beträffande radon. Vi kan också peka på att kontorshus och vissa andra byggnader, som omfattas av den obligatoriska ventilationskontrollen, inte omfattas av något miljö kvalitetsmål när det gäller radon. När vi tagit ställning till vilka byggnader som skall omfattas av deklarationsskyldigheten har var utgångspunkt alltså varit innehållet i gällande bestämmelser och de målsättningar om ventilation, radon och energi som regering och riksdag har ställt upp. I fråga om energi har vi också tagit hänsyn till EG-direktivet om energiprestanda. Våra slutsatser är att samtliga byggnader som omfattas av den obligatoriska ventilationskontrollen samt en- och tvåbostadshus avsedda för permanentboende enligt vår uppfattning skall deklarerar. De uppgifter som skall deklarerar för de olika typerna av byggnader skiljer sig dock åt.

Redovisning

✂ En uppgift om radonhalten är uppmätt eller inte och - om mätning skett - ett årsmedelvärde för byggnadens radonhalt, skall redovisas för permanentbostäder i småhus, flerbostadshus samt i lokaler för förskolor, skolor och fritidshem. De byggnader som omfattas av den obligatoriska ventilationskontrollen skall redovisa uppgifter om funktionskontroll av ventilationssystem och uppgifter om energi. En- och tvåbostadshus omfattas av EG-direktivet om byggnaders energiprestanda. Även för en sådan byggnad bör en redovisning ske av uppgifter om byggnadens energiförhållanden. Ett krav på en byggnadsdeklaration för en- och tvåbostadshus bör dock införas först när uppgift om energiprestanda m.m. kan tas med i en byggnadsdeklaration.

För byggnader som omfattas av den obligatoriska ventilationskontrollen skall en byggnadsdeklaration enligt vårt förslag upprättas och uppdateras enligt de intervaller som gäller för den kontrollen. En byggnadsdeklaration skall alltid finnas innan en byggnad tas i bruk, säljs eller hyrs ut. Vid en försäljning eller uthyrning får deklarationen inte vara äldre än tio år. För att sprida information till boende och andra brukare skall ägaren till en annan byggnad än ett en- och tvåbostadshus vara skyldig att anslå byggnadsdeklarationen på en plats som är framträdande och klart synlig. Vid försäljning eller uthyrning av en byggnad skall säljaren tillhandahålla köparen en byggnadsdeklaration. Motsvarande skall gälla när någon vill hyra ut sin byggnad.

Tillsynen

✂ Byggnadsnämnden eller motsvarande nämnd bör ha ansvaret för att övervaka att deklarationsskyldigheten fullgörs. Ägaren till en byggnad skall därför vara skyldig att sända ett exemplar av byggnadsdeklarationen till kommunen. Det bör även skapas möjlighet för en ägare till en byggnad att lämna deklarationen elektroniskt. Det bör också skapas möjlighet för ägaren till en byggnad att lämna uppdrag till den som yrkesmässigt utför kontroller att för ägarens räkning lämna en deklaration elektroniskt. Med en möjlighet att lämna deklarationerna elektroniskt kan hanteringen underlättas för såväl byggnadsägare som kommunerna.

Ändring av OVK-förordningen

✂ En byggnadsdeklaration skall bl.a. innehålla uppgifter om ventilationssystemen i en byggnad är kontrollerade. Kravet i förordningen (1991:1273) om funktionskontroll av ventilationssystem på att ett protokoll från en ventilationskontroll skall skickas till en kommun kan därför tas bort och ersättas av uppgifterna i deklarationerna. Kommunen kan vid behov kräva in ett sådant protokoll.

Ägaren skall anslå en byggnadsdeklaration på en väl synlig plats i byggnaden. Kravet enligt den nyss nämnda förordningen på att ett intyg om genomförd besiktning av ventilationssystem skall anslås, kan därför också tas bort.

Det är angeläget att systemet utformas så att det stimulerar en ägare att arbeta för en god inomhusmiljö och en effektiv energianvändning. För en byggnadsägare som har egna rutiner för att säkra kvalitén i sina byggnader och för att redovisa uppgifter om inomhusmiljö och energianvändning bör det därför finnas möjlighet att undantas från kravet på t.ex. hur informationen skall lämnas och att en viss blankett skall användas. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför i enskilda fall få medge undantag från bestämmelserna i lagen om byggnadsdeklarationer.

Register

✂ Ett nationellt register med sådana byggnadsanknutna uppgifter som enligt vårt förslag skall tas in i en byggnadsdeklaration bör kunna förenkla och effektivisera kommunernas arbete med tillsyn, kontroll och planering i fråga om inomhusmiljö och energi. Ett sådant register bör också kunna ges betydelse för en uppföljning av de nationella miljömålen beträffande dessa frågor. Det kan dessutom underlätta för allmänheten t.ex. en köpare av ett småhus att få information om en byggnads status beträffande ventilation, radon, energi och andra frågor som gäller inomhusmiljön. Ett register bör slutligen kunna användas för de syften som EG-direktivet om byggnaders energiprestanda ställer upp.

Finansiering

✂ I fråga om finansiering gör vi följande bedömning. Några avgifter i anledning av deklarationsskyldigheten får inte tas ut av kommunerna. En fastighetsägare skall alltså inte behöva vidkännas några sådana avgifter, men får givetvis svara för sina egna kostnader.

Kommunernas kostnader måste täckas. Så långt som möjligt anser vi att kostnaden bör täckas genom intäkter från den försäljning som kan ske av uppgifterna ur fastighetsregistrets byggnadsdel.

Ändring av OVK-förordningen

På baksidan (sidan16) av denna bulletin finns föreslagen ändring. Läs och begrunda.

Högt uppe på berget Billingens topp är luften lika klar som tanken! Således en mycket lämplig plats för FunkiS att samla OVK-folk på för konferensen OVK i DAG.

Utsikten från Billingens

Dag 1 bjöd på tre alternativ till studiebesök: Skövde Stadshus, Markverkstad Västra Götaland eller Kärnslukhuset i Skövde.

Sören Lindby, Verkstadschef,
Markverkstad Götaland

Lennart Lundholm, FortV Skövde

Nytt och fräscht fläkrum

Kärnslukhuset i Skövde

Kärnslukhuset i Skövde har liksom Helsingborgs lasarett kompletterat med Retermia-batterier för värmeåtervinning.

Retermia nålrörslukhuset

Efter incheckning på hotell Billingehus genomfördes det traditionella kulturella inslaget i form av en liten resa i Arns fotspår.

Hotell Billingehus

Arnresan var ett mycket uppskattat arrangemang som avslutades med ett medeltida gästbud där FunkiS via Johnny Rosendahl tilldelades ett avlatsbrev. Detta ger syndernas förlåtelse, i förväg, för 300 dagar. Fördelat på oss alla innebär det omräknat att varje FunkiS-medlem kan räkna med 6 timmar förlåtna synder. Ännu en fördel med att vara med i FunkiS!

Bussresa i Arns fotspår

Förväntansfulla resenärer

Vår guide "munken" klädd som cisterciensermunk delade gärna med sig av sina berättelser om Arn.

Vår guide under bussfärden

Varnhems kloster, grundades 1150 av cisterciensermunkar från klostren Cîteaux och Clairvaux i Frankrike. Kyrkan blev då Sveriges största och klostret utvecklades till klosterstaden Varnhem.

Varnhems klosterkyrka från 1100-talet

I klosterkyrkans välbevarade romansk-gotiska miljö har Stockholms grundare Birger Jarl och enligt traditionen fyra svenska medeltidskungar fått sina sista vilorum.

Information i Varnhems klosterträdgård

En änglalik uppenbarelse som gav oss insikt i livet på 1100-talet

Arns fru Cecilia

Skara Allmänna läroverk

Här avhölls det högtidliga gästbudet. Medeltidsgillet i tidstypiska dräkter förde oss dit från Skara domkyrka. Tvagning av händer var obligatorisk för alla. Längst bak i kön fick smålänningar och skåningar stå.

Tvagning innan middagen

Okänd riddare

Svärdsdans

Medeltida delikatesser

Vi satt till bords tillsammans med stormän, riddare, köpmän, sköna jungfrur m.fl. Maten och vinet kryddades väl av vår stora aptit. Information om gästa-budceremonier dans och dräktuppvisning förgyllde aftonen.

Dansuppvisning

Arn Magnusson med följe intog högsätet

Konferensdagen, dag 2, genomfördes i Lilla teatern med utställning i Snäckan.

Stig Fritsch, FunkiS TR

Tekniska rådet - Stig Fritsch började vid uteluftsintaget där även enligt honom problemen började. Ett problem är att det är svårt att mäta utlufts mängden. Ett annat att många ventiler saknar öppet/stängd markering. Och så naturligtvis dragproblemen. I radonhus är det mycket viktigt att tillräcklig mängd uteluft kommer in utifrån så att ej kraftigt undertryck uppstår. Vid undertryck tränger radonet lättare in från grunden.

På större anläggningar är det tyvärr allför vanligt med ganska täta nät i uteluftsintag som lätt sätter igen sig.

Stig berörde också den alternativa ventilationen med dess problem med textilkanalet med ouppvärmad icke filtrerad uteluft, betongkanaler i mark med kondensproblem etc.

Berit Reinoldsson och Pelle Hellsing

Stig Fritzell, Kolmården

Etiska rådet - Rolf Sandell berättade om etik i samband med OVK. FunkiS har regler bestående av 11 punkter (borde finnas på hemsidan förf. anm) hur man som OVK-besiktningman uppträder. Han informerade också om etikgruppens sätt att arbeta. Gruppen försöker att få felande medlemmar att rätta sig genom information. Möjligheter till erinran, varning och i sista hand uteslutning finns.

Lokalen var stor och bekväm

Kaffegänget

På programmet fanns även kniviga tipsfrågor som skickligt löstes av de kunniga deltagarna. Naturligtvis delades det ut priser.

Kluriga tipsfrågor

Ronny Thoresson, Retermia hävdade i sitt anförande att förfiltrering och förvärmning tilluft via nålvarmeväxlare ger torra filter. Livslängden för ett filter ökar därigenom med 3 ggr. VAV-batteriet kan även användas för kyla.

Ronny Thoresson, Risto Castrén och Markus Castrén, Retermia

Ulf Juvin, Inter Projekt Klimatechnik AB förevisade sitt X-Vent-aggregat. Små aggregat för placering i små utrymmen. Låg ljudnivå, kostnadseffektiva och med en enkel service. Flödesmätning sker än så länge via luftintag och avluftintag.

Ulf Juvin, Inter Projekt Klimatechnik AB

Rickard Ljung, Exhausto förevisade "Exhaustohuset" där han påtalade problemen vid överventilering och kalldrag från friskluftsintag. Han berättade om EBV-systemet med varvtalsstyrda fläktar och fuktstyrda frånluftsdon i våtutrymmen. Exhausto lägger fokus på sitt friskluftsintag "YSO" för problemfri friskluftstillförsel. YSO-donet är lämpat för såväl nyproduktion som ROT-objekt.

Rickard Ljung, Exhausto

Carl Welinder, SWEMA berättade glatt om sina instrument som skickades runt i lokalen. Nytt för i år är Thermo CAME1, IR-kameran som naturligtvis borde ingå i OVK-besiktningsmannens utrustningsväska.

Carl Welinder, SWEMA

Jan Eliasson, IF Luftfilter berättade om P-märkning av filter, och om företagets miljötänkande med livscykelanalyser som ett naturligt steg i produktutvecklingen. Luftfilter har arbetat fram en trestegslösning för bättre filtrering: Väderskydd – Förfilter – Kompaktfilter.

Jan Eliasson, IF Luftfilter

Stefan Enberg, Stifab/Farex visade sitt rensbara spjäll kallat Axess som har en minnesfunktion för injusterings. Det finns i två utföranden, med eller utan mäthenhet. Han påtalade att perforerade spjällblad inte bör monteras i F-system.

Stefan Enberg, Stifab/Farex

Olle S Nevenius omfamnade den traditionella konferenspärmen

OVK är FunkiS - Johnny Rosendahl presenterade 33 bilder om dagens Funkisverksamhet. Bilderna används bland annat vid Boverkets OVK-seminarier för politikerna.

Johnny Rosendahl, FunkiS

Stefan Enberg och Jan Borglund i samspråk om nytänkande spjällkonstruktioner

Certifieringsfrågor - Hans Fischer informerade om Funkis brev med frågor till Swedac. Svaren var allmänt hållna. Beträffande prishöjningen på handläggandet av den årliga rapporteringen blev svaret att prissättningen är fri och att konkurens råder.

Hans Fischer, FunkiS ordförande och Carl-Eric Carlsson, Karlskrona kommun

Carl-Erik Carlsson, Karlskrona informerade om OVK-handläggningen i Karlskrona. Han informerade speciellt om gången vad gäller påminnelser och förelägganden om viten. Han betonade att det viktiga var att dessutom prata med byggnadens ägare för att på så sätt komma till en lösning. Han hade i de flesta fall lyckats med detta. Han informerade också om lokal behörighet.

Karlskrona kommun har tagit fram en kravspec. för lokala behörigheter. Han såg många fördelar med lokal behörighet bl. a att han kände personerna och att det var lättare att dra in behörigheten än att få en riksbehörighet indragen.

Alvar Andersson och Jan Magnusson, båda från Tibro kommun

Bengt Johansson, Skövde kommun

Kommunal OVK-handläggning - Bengt Johansson, Skövde informerade om OVK-handläggningen i Skövde. Han framlade Skövde som en "normalkommun" vad gäller OVK-handläggning.

Kommunen har ett datasystem för registrering. Här kan man gå in och t. ex. få automatisk påminnelse. Viktigt är att det i OVK-protokollet står rätt fastighetsbeteckning och det systemnamn som systemet hade vid förra besiktningen. Om systemet ändrat namn eller ersatts skall detta anges av OVK-beiktningssmannen för att det skall bli rätt. OVK-besiktningssmannen skall också vid insändandet av protokoll informera om alla system i fastigheten besiktats och om något tidigare system slopats. Annars går påminnelse ut till fastighetsägare på slopade system.

Berit Reinoldsson, SIFU, en alltid välkommen deltagare

Wanda Rydholm, Boverket

Boverket informerar - Wanda Rydholm från Boverket informerade bl.a om undantagen från OVK. Projektets mål är att:

- Undersöka om det finns kvalitetssystem som kan säkra funktionen av ventilations-systemen så att kraven uppfylls.
- Redovisa kostnaden för byggnadsägaren med kvalitets-system kontra OVK-kontrollen samt nyttan med kvalitetssystem istället för OVK.

Ett uppföljningsmöte skall hållas 6-7 oktober där bl.a en modell för slutredovisningen skall fastläggas. Stickprov för 2004 skall ersättas med redovisning om uppföljning av felen/återkoppling till kvalitetssystemen.

Hon berättade också om PBL-utredningen. Bl. a tas följande punkter med i utredningen:

- Lokal behörighet och kompetenskrav
- Tillsynsansvar och kompetens hos kommunens OVK-handläggare
- Införande av avgift för vissa delar av OVK-hanteringen.

Wanda informerade också om en Europeisk standard för ventilationskontroll. Det finns förslag klara beträffande allmänt och protokoll.

Slutligen informerade hon om BBR-revideringen av kapitel 6-9.

Panelen f.v Johnny, Bengt, Carl-Eric, Wanda, Hans, Jan, Stig, Rolf, Stefan, Carl och Ulf

En paneldebatt avslutade dagen. Avtackning skedde av fyramanna gruppen Lennart Axelsson, Bo Löfquist, Ingvar Frisell och Alf Olofsson som hedersamt och ärorikt svarat för arrangemanget. Deltagarna var mycket nöjda. Särskilt beröm fick den välplanerade Arnresan.

Alf Olofsson, Bo Löfquist, Lennart Axelsson, och Ingvar Frisell

Årets tipsformulär innehöll 15 kluriga frågor. Åtta duktiga hade alla rätt och fick välja först bland vinsterna.

Vi tackar utställarna:
Retermia, SWEMA, IF Luftfilter, Stifab/Farex, Exhausto och InterProjekt Ventilation,
för trevliga tipsvinster.

Vinnarna med alla rätt

Anvisningar för hur man använder nedanstående instrument saknas i T22:an. Kollegorna på centralstationen i Skövde kan dock garantera att det var välkalibrerat. OVK-besiktningsmannen Lennart Lyngå har många strängar på sin lyra. Konstexpert är han tillika.

Lennart Lyngå med fiolen

Presentation av Tekniska rådet TR

TR bestod ursprungligen av 15 medlemmar valda av lokalavdelningarna, då de var som mest aktiva på 90-talet.

Vi har under de år som gått haft många medlemmar i TR som bidragit med stort kunskaps- och engagerande, intressanta diskussioner. Den sista i raden som lämnat TR är Sven-Ove Pettersson från Göteborg som tyvärr har gått över till en annan bransch, vid avloppsreningsverket Gryaab. Vi är i skrivande stund åtta och har för avsikt att förstärka med 2 – 3 st, varför vi gärna tar mot tips från Er ute i landet.

Vår nuvarande sammansättning är:

Göran Andersson	Västerbotten
Jan-Åke Lindroth	Jämtland
Thomas Axelsson	Stor-Stockholm
Bo Göransson	Stor-Stockholm
Mats Nilsson	Göteborg
Claes Östman	Sydost
Sten-Inge Sjöström	Skåne
Stig Fritsch	Skåne

Stig Fritsch

Vi skall svara på medlemmarnas frågor och vara bollplank för dem som vill ha stöd i de situationer ni ställs för ute på fältet. Antingen du står i ett Terrarium med reptilerna slingrande runt ditt huvud och undrar om inte keldjuren också skall ha luft och omfattas av OVK eller du är på en Förskola och vill underkänna för att aggregatet ej kan ge tillräckligt flöde och rätt temperatur för barnen som skall sova på golvet i ett Vilrum.

FOS

De frågor Tekniska rådet besvarat sedan starten 1993 finns samlade i TR:s frågor och svar kallad FOS innehållande 220 frågor fram till år 2000. Viss uppdatering och anpassning till aktuellt läge har skett. De senaste 30 frågorna har nu lagts till i FOS. Observera att alla frågor/svar har löpande publicerats i FunkiS-bulletinen. Läs även om FOS på sid 16 i denna bulletin.

”Enklare frågor” försöker vi besvara direkt på telefon eller via mail. Två av oss är *Jour TR* och finns namngivna med telefonnr i Bulletinen, och övriga finns tillgängliga som *Referensgrupp* där vi gemensamt kan behandla frågor som kan vara av riksintresse, men du kan kontakta vem du vill i gruppen.

VU och tillika Jour TR är:

Stig Fritsch, tel 040-457163, mobil 0708-452325 och
Claes Östman, tel 0470-750770, mobil 0703-750760

FARO

Ett stort projekt som engagerat TR har varit att ta fram riksläkaren FARO - *FunkiS Allmänna Råd för tolkning av brister och fel vid OVK*, som kom fram redan 1994 som förslag till regler för tolkning av OVK-frågor, som anmälts till FunkiS och FunkiS Skåne och som följer den av TR då framtagna Miniminivå för omfattning av OVK. FARO i sin nuvarande form presenterades av TR vid en FunkiS-konferens i Rostock 2002. En del synpunkter har vi fått in från de lokalföreningsmöten som tagit upp FARO som tema på sina resp möte. En uppdatering har påbörjats så vi tar gärna emot fler tips om förbättringar.

I sin förlängning har vi också påbörjat en FARO-S för enbart självdragssystem, som vi har förstått av frågorna från våra medlemmar, kan kräva en egen behandling

De många experimenten med självdragsskolor har gett problem vid dragning av stora intagskanaler i mark, med kondens och rengöringsproblem. Vi får frågor om temperaturstyrda uteluftsventiler, kan de godkännas?

De må kalla det ”Naturlig ventilation”, Förstärkt självdrag eller Hybridventilation, men för vår del finns det självdrag typ S-ventilation eller med fläkt och då är det F-ventilation och att systemen är byggda efter de principerna.

Då först kan du som OVK-kontrollant ges en rimlig chans att mäta att systemet uppfyller normerna, och brukaren kan få en lättförståelig och tillförlitlig installation.

Aktuella frågor:

Rätt luftflöde?

- Vad gäller? Ombyggnad har skett, vi får uppgift om troligt årtal för ombyggnaden och gör vår kontroll utifrån den byggnorm som då skulle gälla. Men vid närmare kontroll fanns inget bygglov.
- Har verksamheten ändrats måste kraven på ventilations-systemet anpassas till aktuella anvisningar.
- Hur långt skall vi gå för att kontrollera tidigare bygglov.
- Här kan det ibland vara motiverat att revidera kraven till mer tidsenliga.
- Saknas ritning eller annan handling, som visar luftflödet, får vi rätta oss efter kraven i gällande norm, inte av råden.
- Luftflöde i äldre installationer från 30-talet.
- Vi måste också sprida bättre upplysning vad gäller intag av uteluften så vi kan vara säkra på att inte donen stängs eller blockeras för att man upplever en dålig funktion.
- Allt för många är osäkra inför trasiga uppställningsbeslag och otidligt märkta fönsterventiler.

RADON

Vi har i TR också varit med i framtagandet av utbildningsmaterial för Radon, och i samband med detta studerat hur statusen är hos våra Egnahem, som vi fick släppa 1995 vad som avsåg S- och F-ventilation.

Vi ser nu ett samband med energibesparing och täta hus att många egnahem inte har den från början avsedda luftomsättningen. Det behövs förståelse för att t.ex en pil på ritningen betyder att tilluft skall in i huset alla tider under året.

TR-frågor för publicering

· Invändigt isolerade tilluftskanaler och återluftsystem	CÖ
· Kontroll av frysskydd	SFR
· Vilka fläktar som skall ingå i OVK	SFR

Stig Fritsch för TR 2004-05-20

TR-frågor

Hela tiden inkommer det nya frågor till FunkiS. Större delen av dessa har besvarats av Tekniska rådet (TR) och skickats vidare till frågeställaren. Samtliga frågor och svar publiceras i Bulletinen.

Kontakta gärna TRs verkställande utskott (VU):

Stig Fritsch tel 040-457163, mobil 0708-452325 eller
Claes Östman tel 0470-750770, mobil 0703-750760

Fråga 03006

Under en OVK-besiktning berättade fastighetsskötaren att man riskerade att förstöra givaren för frysskydd om man sprayade kylspray på den för att kolla om den löser ut.

Finns det fler som hört detta eller råkat ut för det?

Svar

TR:s svar är att man riskerar inte att förstöra givaren vid normal användning av kylspray. Detta är en vanlig metod, och användes så att man sprayar lite åt gången.

Tillverkaren av kylspray har ett observandum att "med känsliga eller belastade plastdelar bör man ta hänsyn till termisk belastning som framkallas av stark lokal nedkylning".

Fråga 04001

Invändigt isolerade tilluftskanaler och återluftsystem. SBN67 är tillämpbar. Byggnaden är på 30000 m2 och innehåller många system av samma slag. Kanalsystemen är invändigt isolerade, med en typ av långhårig fiber i ytskiktet. Återluft används. Filter i tilluften är dåliga. Det finns invändigt isolerade kanaler även på rensidan av filterna. Kanalerna är smutsiga. Den invändiga isoleringen bedöms som torr. Det finns inga besvärande lukter i tilluften.

Fråga 1: Kan utförandet anses godtagbart ?

Fråga 2: Hur kan man avgöra hur mycket smuts som riskerar följa med luftströmmen?

Fråga 3: Ökar inte risken för nersmutsning av tilluften om man genomför en sanering? Arbetet bedöms som svårt.

Svar

1. När denna anläggning byggdes var det mycket vanligt med denna lösning för att lösa kondens, brand och ljudproblem, det var tillåtet med invändig isolering enligt gällande byggnorm så utförandet måste anses godtagbart.

2. Man kan med speciell utrustning mäta hur mycket partiklar som finns i luft, men för OVK-besiktning gör man en bedömning om kanalerna är tillräckligt rena, om kanalerna anses för smutsiga skall de rengöras.

3. En rätt utförd sanering ökar inte risken för nersmutsning av tilluften, men är isoleringens ytskikt helt och rent bör man nog låta den vara. Är ytskiktet smutsigt bör man dammsuga det försiktigt och sedan försegla det enligt nedan. Är ytskiktet skadat så kan man försegla det med ett lågtempererat bindemedel. Om man sanerar så bör man tänka på varför isoleringen har funnits

där ljud, kondens eller brand eller en kombination av detta så att man löser dessa problem på ett tillfredställande sätt. Om tilluftsfläktens tryckuppsättning är tillräcklig för bättre filter så kanske man skall överväga att höja klassen på filterna.

Fråga 04002

Vilka fläktar skall ingå i OVK, när det gäller bostäder och kontor. Kan man sätta en 2:a för en trasig soprumsfläkt?

- Undercentral, Hissmaskinrum,
- Soprum, Cykelrum, Barnvagnsrum,
- Datarum

Svar

TR:s svar är att enskilda fläktar av de ovan nämnda inte ingår i OVK, såvida inte felet kan påverka att föroreningar kan spridas i byggnaden. I annat fall skall det inte föranleda ett underkännande. Det kan däremot vara en viktig upplysning för Byggnadens ägare.

Vissa Byggnadsägare och kommunala handläggare vill ha med samtliga fläktar för fullständighetens skull, men det skall därför inte påverka ett eventuellt godkännande.

Luftmängder – vilka är godtagbara?

I bulletinerna 2003:4 och 2004:1 finns artiklar och debattinlägg kring rubricerade. Här kommer det mera. Torkel Andersson har hört av sig till kansliet och bitt oss påminna bulletinläsarna om att även läsa hans debattinlägg i Energi & Miljö 8/2001, sid 64-67. Studera detta noga och hör gärna av dig med synpunkter. Som alla vet så pågår det en revidering av BBR kap 6...

Boverkets OVK-seminarier fortsätter

Den 9 juni genomfördes ett nytt seminarium i Göteborg för politiker i byggnadsnämnderna inom Västra Götalands län.

Programmet var i stort sett samma som vid motsvarande dag den 21 april i Karlskrona. (se bulletin 2004:1). Den 3 september är det tid för kommunerna i Skåne länet. Då samlas man på Scandic Horisont i Helsingborg. Wanda Rydholm är Boverkets sammanhållande kraft kring informationerna och efterföljande grupparbeten. FunkiS medverkar med Johnny Rosendahl.

Boverkets Plan- och byggdagar

Den 21-22 september håller Boverkets sina årliga plan- och byggdagar i Karlskrona.

"Kvalitet i byggandet och i förvaltningen" är ett av tre seminarieblock att välja mellan. Bland inledningstalarna finns bland annat Ove Bengtsberg på plats. På Boverkets hemsida hittar du utförlig information med priser mm. Sista anmälningdagen är den 9 augusti.

Författningsförslag

Förslag till förordning om ändring av förordningen (1991:1273) om funktionskontroll av ventilationssystem

Nuvarande lydelse

6§

Vid varje besiktning skall protokoll föras. I protokollet skall antecknas resultatet av kontrollen enligt 5§.

Ett exemplar av protokollet skall lämnas till byggnadens ägare och ett exemplar sändas till sådan nämnd som avses i 8§ första stycket.

Intyg skall utfärdas om genomförd besiktning med angivande av datum för besiktningen. Byggnadens ägare skall anslå intyget på väl synlig plats i byggnaden.

Föreslagen lydelse

6§

Vid varje besiktning skall protokoll föras. I protokollet skall antecknas resultatet av kontrollen enligt 5 §.

Ett exemplar av protokollet skall lämnas till byggnadens ägare.

Intyg skall utfärdas om genomförd besiktning med angivande av datum för besiktningen.

Funktionskontrollanten skall informera byggnadens ägare om skyldigheten att upprätta en byggnadsdeklaration och om ägarens skyldigheter enligt 4, 5 och 6 §§ lagen (xxxx:xxxx) om byggnadsdeklarationer. Funktionskontrollanten skall tillhandahålla byggnadens ägare en blankett för byggnadsdeklaration.

Om Lantmäteriverket meddelat föreskrifter enligt 9§ förordningen (xxxx:xxxx) om byggnadsdeklarationer skall funktionskontrollanten upplysa byggnadens ägare om möjligheten att uppfylla skyldigheten enligt 6§ lagen (xxxx:xxxx) om byggnadsdeklarationer med ett elektroniskt dokument.

FOS är uppdaterad

Nu är FOS uppdaterad med de senaste TR-frågorna. Version 1.3 innehåller 30 nya frågor/svar.

Uppdatering av databasen FOS med TR:s OVK-frågor och svar finns att hämta på hemsidan. Den innehåller nu 250 frågor/svar och säljs till medlemmarna i FunkiS för 720:- exkl. moms. Alla köpare, såväl gamla som nya, garanteras kostnadsfria uppdateringar för all framtid, så länge de är FunkiS-medlemmar. Databasen innehåller alla TR-frågor med svar som publicerats i bulletinerna under årens lopp. Den är betydligt enklare att hitta rätt i FOS än att bläddra genom högen med bulletiner efter det man söker. Sökning görs med hjälp av en ordlista. Man kan söka både bland frågorna och bland svaren. Efterhand som nya ärenden behandlas görs uppdateringar av databasen. FOS är ett kraftfullt hjälpmedel med goda råd för bedömningar i OVK-arbetet. Beställes hos kansliet, 040-41 24 15.

Miljökvalitetsnorm för utomhusluft.

Ventilation definieras enligt våra Plan och byggtermer (TNC95) som: Transport och utbyte av luft.

Byggregelverket slår fast att ventilation i första hand skall ske med uteluft. Men vad är uteluft? Miljödepartementet, som inte bryr sig om TNC kallar det för utomhusluft och klarar ut kvalitetsnormerna i förordning SFS 2001:527. Här är länken till 15 sidor om utomhusluften:

http://rixlex.riksdagen.se/htbin/thw?%24%7BOOHTML%7D=SFST_DOK&%24%7BSNHTML%7D=SFST_ERR&%24%7BBASE%7D=SFST&BET=2001%3A527&%24%7BTRIPSHOW%7D=format%3DTHW

FunkiS
Funktionskontrollanterna i Sverige

Funktionskontrollanterna i Sverige
c/o StyroVent Syd Konsult AB
Kontorsgatan 30, 234 34 LOMMA
Tel 040-412415, Fax 040-410151
Email funkis@funkis.se
Hemsida www.funkis.se

FunkiS Styrelse 2004/2005

Hans Fischer, ordf. Tel 0173-82442, Fax 0173-82442
Gunnar Nihlén, v.ordf. Tel 08-7929168, Fax 08-7920245
Bengt Andersson, sekr. Tel 040-331273, Fax 040-336259
Stig Fritzell, kassör Tel 011-395029, Fax 011-395229
Kjell Swärdh, led. Tel 035-120373, Fax 035-158693
Jan Borglund, led. Tel 08-375660, Fax 08-375660
Birger Mäki, led. Tel 060-169982, 060-158183
Erik Kylefalk, led. Tel 0480-475422, 0480-475422

Tala om när du flyttar!

Vid adressändring använd postens adressändringskort (bl.2050.05). Fyll i både din nya och din gamla adress. sänd kortet till FunkiS kansli.

Du som är medlem ändrar själv din adress på www.funkis.se, logga in på medlemssidan och följ anvisningarna.

FunkiS Bulletinen nr 2004:2